

AŠTUNTOJI PAMOKA

Bendravimas

Mokytojas turėtų priminti mokiniams, kad vienas svarbiausių mandagios kalbos aspektų yra pagarba pašnekovui. Tai labai svarbu, reiškiant nuomonę. Nereikėtų pamiršti, kad pašnekovas gali turėti ir savo nuomonę, nors galbūt ne visada teisingą. Tokiais atvejais mokiniai turėtų būti mokytojo parengti nuomonę pasakyti ne kategoriškai, o mandagiai.

Pirma priemonė tokiais atvejais būtų tariamoji nuosaka vietoj esamojo laiko:

Nesutikčiau su jūsų nuomone (o ne nesutinku). / Nenorėčiau sutikti.

Antra priemonė – pasitikrinamieji klausimai vietoj konstatuojamųjų sakinių:

Jis iš Anglijos, ar ne? Tu ateisi, tiesa?

Trečia priemonė – atsiprašymas, apgailestavimas prieš pasakant, kad nesutinkate su pašnekovo nuomone:

Atsiprašau, bet aš manau kitaip. Gaila, bet

Manytume, kad būtų naudinga, jei mokytojas pasiūlytų tokių kalbos priemonių mandagiai nuomonės raiškai, o mokiniai galėtų pasirinkti, kas priimtinausia.

Žodynas

Pristatant žmogaus kūno dalių pavadinimus, siūlytume pateikti mokiniams keletą tradicinių posakių, kuriuose minimos kūno dalys ir kurie apibūdina žmogaus charakterį. Pavyzdžiui: *auksinės rankos, aukso širdis, šalta širdis, ilgapirštis* ir t. t.

Kalbant apie žmonių pavadinimus pagal amžių, siūlytume mokiniams užrašyti, kiek metų yra žmogui, kai jis apibūdinamas žodžiais *kūdikis, vaikas, paauglys*.

Taip pat siūlytume pristatyti žodžius *suaugęs, suaugusi*, nesigilinant į tai, kokiai kalbos daliai jie priklauso, o rekomenduojant mokiniams išmokti juos tik kaip leksikos vienetus. Dėl šių žodžių linksniavimo neturėtų kilti sunkumų, jei pratybose vartosite tik vardininko linksnį. Atidžiau reikėtų paaiškinti, kuo skiriasi veiksmažodžių *vesti, ištekėti, susituokti* vartosena.

Mokytojas galėtų papasakoti mokiniams, kokia Lietuvos demografinė padėtis, kokie įprasti santykiai šeimoje. Paprastai mokiniams būna įdomu patiems papasakoti apie savo šeimą, gimines. Galite pasiūlyti atsinešti savo šeimos, giminės nuotraukų ir duoti užduotį grupėmis arba poromis papasakoti savo istorijas.

Gramatika

1. Veiksmažodis. Būtaisis kartinis laikas.

Nuo šios pamokos, pateikdami naujų veiksmažodžių, užrašykite visas tris pagrindines veiksmažodžių formas ir nurodykite valdymą. Taip pat reikėtų pasakyti, kad būtojo kartinio laiko galūnių *-ė* ir *-o* tipai niekaip nesiejami su esamojo laiko tipų galūnėmis.

2. Būdvardis. Laipsniai.

Kokybiniai lietuvių kalbos būdvardžiai yra laipsniuojami. Laipsnių formos padaromos prie nelyginamojo laipsnio būdvardžio pridendant reikalingą priesagą. Visų laipsnių būdvardžiai yra linksniuojami, galūnės – kaip nelyginamojo laipsnio, pavyzdžiui: *geresnis* – kaip *didelis*, *geriausias* – kaip *žalias*.

4. Dauginiai skaitvardžiai.

Mokytojas turėtų parodyti mokiniams, kaip sudaryti šie skaitvardžiai. Be to, mokiniai kartu su mokytoju turėtų prisiminti, kokius žino daiktavardžius, kurie turi tik daugiskaitos formą. Tokių daiktavardžių sąrašo sudarymas padės pratybose, kai formuosite dauginių skaitvardžių vartojimo įgūdžius.

Mokiniam turėtų būti paaiškinta, kad lietuvių kalbos norma reikalauja dauginius skaitvardžius vartoti pasakant amžių, bet reali vartoseną čia labai skiriasi nuo normos ir nedažnai mokiniai Lietuvoje galės išgirsti taip sakant pačius lietuvius. Normos daugiau laikomasi rašytinėje kalboje.

Reikėtų parodyti, kad į klausimą *kiek tau metų?* galėtų būti du atsakymo variantai:

Man (yra) dvidešimt penkeri (metai).

Aš (esu) dvidešimt penkerių (metų).

Mokiniai turėtų abu juos suprasti, o vartoti gali ir lengvesnį, paprastesnį.

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį, kad sakant metus šnekamojoje kalboje labai dažnai galima išgirsti kiekinį skaitvardį: *Man dvidešimt penki (metai).*

5. Lyginimo raiška.

Siūlome mokyti konstrukcijų su žodžiais *toks pat* ir *tokia pat*, kurių antrasis yra nekaitomas. Mūsų manymu, mokiniams būtų per sunku, jeigu pateiktumėte žodžius *toks pats*, *tokia pati*, kurių abu linksniuojami.

6. Per didelio intensyvumo raiška su *per*.

Reikėtų akcentuoti, kad norint pasakyti, jog koks nors daiktas, žmogus, reiškinytis pagal savo požymius jums yra netinkamas, vartojama konstrukcija *per* + **būdvardis**:

Kava per karšta, negaliu gerti, reikia palaukti.

Tie batai man yra per maži. Aš negaliu jų nešioti.

O norint pasakyti, kad koks nors veiksmas atliekamas ne taip, kaip jums būtų gerai, vartojama konstrukcija *per* + **prieveiksmis**:

Tu eini per greitai. Aš su tavimi nespėju.

Jonai, nevalgyk per daug, skaudės pilvą.

7. Objekto raiška su *apie*.

Mokytojas galėtų pateikti sąrašą veiksmažodžių, po kurių eina konstrukcija *apie* + **kk?** Šiuos veiksmažodžius mokytojas turėtų parinkti atsižvelgdamas į grupės gebėjimų lygį. Siūlome pateikti tokius veiksmažodžius: *kalbėti, pasakoti, šnekėti, galvoti, manyti, rašyti, skaityti*.

9. Data.

Mokytojas turėtų paaiškinti, kad datą lietuviškai galima pasakyti taip pat dviem būdais, bet dažnesnis yra pirmas variantas su nusakomuoju kilmininku. Žodžiai, pateikti skliausteliuose, šnekamojoje kalboje paprastai praleidžiami.

Kokia šiandien diena?

2023 02 08 / 2023 m. vasario 8 d.

a) Du tūkstančiai dvidešimt trečiųjų (metų) vasario (mėnesio) aštunta diena.

b) Du tūkstančiai dvidešimt tretieji (metai) vasario mėnuo aštunta diena.

Kada?

2023 02 08

a) Du tūkstančiai dvidešimt trečiųjų (metų) vasario (mėnesio) aštuntą dieną.

b) Du tūkstančiai dvidešimt trečiaisiais (metais) vasario mėnesį aštuntą dieną.

Taip pat reikėtų pamokyti datos rašymo variantų:

2023 02 08 2023 m. vasario mėn. 8 d.

1 užduotis. Perskaitykite pokalbius arba jų paklausykite ir pažymėkite, teisingas ar neteisingas teiginys.

Filipas ir ambasados darbuotojas aptaria, kaip priimti svečius.

<i>Teiginys</i>	<i>Taip</i>	<i>Ne</i>
1. Iš viešbučio centre būtų arčiau ateiti į ambasadą.	+	
2. Svečiai atvažiuoja pailsėti.		+
3. Viešbutis yra Verkių rūmuose.		+
4. Filipas mano, kad užmiestyje galima geriau pailsėti.	+	

Milda klausia Izabelės, kur, jos nuomone, geriau praleisti atostogas.

<i>Teiginys</i>	<i>Taip</i>	<i>Ne</i>
1. Milda atostogaus vasarą.		+
2. Ji nori važiuoti į Nidą.		+
3. Izabelei patinka Nida.	+	
4. Izabelė mano, kad Nidoje poilsiauti per brangu.		+
5. Milda patenkinta, kad atostogaus su brolio šeima.	+	

Daiva kalba su Veronika.

<i>Teiginys</i>	<i>Taip</i>	<i>Ne</i>
1. Daiva į pasimatymą atėjo pirma.	+	
2. Tautvilas užmiršo ateiti į pasimatymą.		+
3. Daiva mano, kad vaikinai turi atnešti merginai gėlių.	+	
2. Daiva ir Tautvilas buvo kine.		+
4. Veronikai Tautvilas patinka.	+	

2 užduotis. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, o kurie – neteisingi.

<i>Teiginys</i>	<i>Taip</i>	<i>Ne</i>
1. Mantas nori pakalbėti su Mišeliu.	+	
2. Manto šeima buvo svečiuose.	+	
3. Kaime buvo tetos krikštynos.		+
4. Mantui labai patinka teta Vaiva.	+	
5. Mantas mano, kad pusseserė panaši į tetą Vaivą.		+
6. Pusseserės plaukai šviesūs.		+
7. Manto nuomone, su mažu vaiku yra per daug rūpesčių.	+	

3 užduotis. Susiekite raides su kūno dalių pavadinimais.

1. Koją <i>E</i>	2. Ranka <i>H</i>	3. Galva <i>J</i>
4. Plaukai <i>K</i>	5. Akis <i>A</i>	6. Burna <i>G</i>
7. Dantis <i>C</i>	8. Nosis <i>I</i>	9. Pilvas <i>D</i>
10. Pėda <i>F</i>	11. Ausis <i>B</i>	12. Kaklas <i>L</i>

4 užduotis. Parašykite, kokios gali būti šios žmogaus kūno dalys. Žodžiai gali kartotis.

1. Akys: mėlynos, rudos, juodos, pilkos, didelės, mažos, plačios, linksmos, liūdnos
2. Nosis: didelė, maža, rieta, tiesi
3. Lūpos: raudonos, siauros, plačios
4. Kakta: aukšta, žema
5. Plaukai: juodi, rudi, geltoni, žili, garbanoti, tiesūs
6. Kojos: ilgos, trumpos, plonos, storos
7. Rankos: ilgos, trumpos

5 užduotis. Sudarykite 8 sakinius.

1. Aš manau, kad pietūs bus skanūs / puikūs.
2. Aš manau, kad Tomas ves Rūtą.
3. Aš manau, kad oras darosi šiltesnis.
4. Aš manau, kad kelias yra / darosi pavojingas.
5. Aš manau, kad studentai yra labai protingi / puikūs.
6. Aš manau, kad temperatūra yra / bus apie dvidešimt laipsnių šilumos.
7. Aš manau, kad naktys darosi / yra jau ilgesnės.
8. Aš manau, kad jūsų namai yra puikūs.

6 užduotis. Sudarykite sakinius.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
G	D	F	A	C, F	H	B	E

9 užduotis. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite teisingus atsakymus.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
B	B	A	C	C	A

10 užduotis. Paklauskite Agnės ir mamos pokalbio ir pažymėkite teisingus atsakymus.

- Mama* Kadà vàkar grįžai nàmo? Žadėjai dešimtą, àš užmigaũ vienúoliktą, bêt tavęs dár nebùvo. Kuĩ buvai?
- Agnė* Àš grįžau apie vienúoliktą, gál tadà, kai tù užmigaĩ. Žinaĩ, visą vàkarą sėdėjau pàs Irma, kalbėjome, válgeme pyrãgã...
- Mama* Kodël pàs Irma?
- Agnė* Jøs mamà iškepè obuoliũ pyrãgã pagaĩ naujã recèptã ir pàkvietè ĩ svečiũs.
- Mama* Ò daugiau niẽko nebùvo – tik Irma ir tù?
- Agnė* Nè, dár bùvo Dáiva, ò pò tò užẽjo Linas. Mēs bývome keturi.
- Mama* Mán šiañdien rytè kaimýnè sãkè, kàd tavè vàkar vèlaĩ vakarè mãtè priè ligóninès. Kã pasakýsi?
- Agnė* Ò taĩp, bývome. Linas sãkè, kàd Džiugo kója lúžo, ir mēs norėjome sù juð peĩ lãngã pakalbėti, nès bùvo jau vèlù.
- Mama* Bêt kodël grįžai nàmo vèliaũ, negù žadėjai?
- Agnė* Atsiprašau, mamýte, bùvo taĩp linksmà, nežiurėjau, kiek valandũ...

1.	2.	3.	4.	5.	6.
B	C	A	B	A	C

12 užduotis. Apžiūrėkite giminės medį ir baikite rašyti sakinius.

1. Adelė yra Povilo *dukra*.
2. Jonas yra Agatos *brolis*.
3. Mykolas yra Eglės *dėdė*.
4. Adelė yra Janinos *teta*.
5. Jolita yra Almos *pusseserė*.
6. Alma yra Eglės *sesuo / sesė*.
7. Julius yra Lino *brolis*.
8. Linas yra Almos *pusbrolis*.
9. Povilas yra Juliaus *senelis*.
10. Alma yra Povilo *anūkė*.
11. Linas yra Povilo *anūkas*.

13 užduotis. Pasakykite, kiek kam metų, ir palyginkite pagal pavyzdį.

Mokytojas galėtų paraginti amžių pasakyti ne tik pagal pavyzdį, bet ir kitu būdu: Mamai yra penkiasdešimt vieneri metai, o tėvui – penkiasdešimt penkeri. Mama yra penkiasdešimt vienerių metų, o tėvas – penkiasdešimt penkerių.

*Stipresnėje grupėje irgi galima paskatinti palyginti abiem būdais, su konstrukcijomis **negu ir už**. Vertėtų paaiškinti, kad nedera vartoti būdvardžio **senesnis** kalbant apie nelabai senus žmones, kad visada mandagiau sakyti **vyresnis**.*

15 užduotis. Susiekite pasakymus su paaiškinimais.

Galbūt kas nors iš mokinių supranta, gali paaiškinti žodžių junginių reikšmę. Jeigu ne, pasiaiškinkite visi kartu. Tegul mokiniai paspėlioja, palygina su gimtosios kalbos panašiais pasakymais.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
E	A	D	B	F	C

16 užduotis. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, o kurie – neteisingi.

Mokytojas galėtų plačiau papasakoti Barboros Radvilaitės istoriją. Galima surengti diskusiją apie žmogaus jausmus.

<i>Teiginys</i>	<i>Taip</i>	<i>Ne</i>
1. Barbora turėjo vyresnį brolių ir seserį.	+	
2. Barbora ištekėjo nelabai jauna.		+
3. Barbora buvo ištekėjusi du kartus.	+	
4. Ji buvo antra karaliaus Žygimanto Augusto žmona.	+	

5. Lenkijos bajorai norėjo, kad Barbora Radvilaitė taptų karaliene.		+
6. Barbora buvo juodais plaukais ir mėlynomis akimis.		+
7. Barbora mėgo papuošalus.	+	
8. Žygimantas Augustas mirė anksčiau už Barbarą.		+
9. Vyro mama nemėgo Barbaros.	+	
10. Barbora Radvilaitė palaidota prie Vilniaus.		+

1 pratimas. Raskite atsakymus į klausimus. Vienu atsakymu yra daugiau.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
E	G	A	B	D	C

3 pratimas. Užpildykite lentelę.

1. prosenelis	<i>prosenelė</i>
2. senelis	<i>močiutė</i>
3. tėvas	<i>motina</i>
4. vyras	<i>žmona / moteris</i>
5. dėdė	<i>teta</i>
6. tėtė	<i>mama</i>
7. sūnus	<i>duktė / dukra</i>
8. sūnėnas	<i>dukterėčia</i>
9. pusbrolis	<i>pusseserė</i>
10. anūkas	<i>anūkė</i>
11. vyras	<i>moteris</i>
12. paauglys	<i>paauglė</i>
13. berniukas	<i>mergaitė</i>
14. vaikinai	<i>mergina</i>

5 pratimas. Raskite poras.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
F	H	I	A	E	C	D	G	B

6 pratimas. Parinkite ir įrašykite tinkamą žodį.

1. Tomas *gimė* 1995 metais Kaune. Dabar jis *gyvena* Vilniuje.
2. Kai buvo maža, mano močiutė gyveno kaime. Ji *augo* didelėje šeimoje.
3. Močiutės tėvai *turėjo* didelį namą, arklių, karvę, *augino* daržoves.
4. Pernai Jonas *vedė* Dovilę. Jie *susituokė* Šv. Onos bažnyčioje.
5. Šeima *nuomojasi* nedidelį butą. Jiems dar *trūksta* pinigų savo butui *nusipirkti*.

7 pratimas. Palyginkite.

Galimi atsakymų variantai.

1. *Mama jaunesnė už močiutę / negu močiutė.*
2. *Pusbrolis linksmesnis už pusseserę / negu pusseserė.*
3. *Kūdikis mažesnis už vaiką / negu vaikas.*
4. *Mergaitė tvarkingesnė už berniuką / negu berniukas.*
5. *Namas brangesnis už butą / negu butas.*
6. *Paveikslas gražesnis už nuotrauką / negu nuotrauka.*
7. *Sofa patogesnė už lovą / negu lova.*
8. *Puodas didesnis už puoduką / negu puodukas.*
9. *Miestas triukšmingesnis už kaimą / negu kaimas.*

8 pratimas. Parašykite sakinius pagal pavyzdį.

1. Aš aukštesnis negu ji. Ji *žemesnė už mane*.
2. Lėktuvas greitesnis negu traukinys. Traukinys *lėtesnis už lėktuvą*.
3. Anūkas mažesnis negu anūkė. Anūkė *didesnė už anūką*.
4. Kriaušė saldesnė negu obuolys. Obuolys *rūgštesnis už kriaušę*.
5. Prancūzija didesnė negu Lietuva. Lietuva *mažesnė už Prancūziją*.
6. Citrina rūgštesnė negu apelsinas. Apelsinas *saldesnis už citriną*.
7. Mašina brangesnė negu dviratis. Dviratis *pigesnis už mašiną*.
8. Vasara šiltesnė negu pavasaris. Pavasaris *šaltesnis už vasarą*.
9. Paltas storesnis negu megztinis. Megztinis *plonesnis už paltą*.
10. Gedimino prospektas platesnis negu Pilies gatvė. Pilies gatvė *siauresnė už Gedimino prospektą*.

10 pratimas. Palyginkite.

Galimi atsakymų variantai.

1. *Duktė jauniausia iš visų.*
2. *Teta linksmiausia iš visų.*
3. *Žiema šalčiausia iš visų.*
4. *Liepa šilčiausia iš visų.*
5. *Kilimas brangiausias iš visų.*
6. *Namas didžiausias iš visų.*
7. *Lova patogiausia iš visų.*
8. *Citrina rūgščiausia iš visų.*
9. *Tortas skaniausias iš visų.*
10. *Vanduo sveikiausias iš visų.*

11 pratimas. Sudarykite 6 sakinius. Juos užrašykite.

1. *Aukščiausias kalnas pasaulyje yra Everestas.*
2. *Didžiausia sala pasaulyje yra Grenlandija.*
3. *Didžiausias vandenynas pasaulyje yra Ramusis.*
4. *Ilgiausia upė Lietuvoje yra Nemunas. / Ilgiausia upė pasaulyje yra Nilas.*
5. *Mažiausias žemynas pasaulyje yra Australija.*
6. *Giliausias ežeras pasaulyje yra Baikalas. / Giliausias ežeras Lietuvoje yra Drūkšiai.*

12 pratimas. Laipsniuodami prieviksmius užlipkite ar nulipkite laipteliais. Įrašykite formas į sakinius.

- B**
1. Broliui *daugiau* metų negu man.
 2. Tėvas turi *daugiausia* darbų iš visos šeimos.
 3. Mano sesė turi *daug* draugų.
- C**
1. Vakaraš aš *mielai* skaitau knygas.
 2. Jurgis *mieliausiai* iš visų draugų sutinka padėti.
 3. Sekmadienį aš *mieliau* eičiau į kiną, negu žiūrėčiau televizorių.

D 1. Dabar aš studijuoju universitete, o *anksčiau* dirbau.

2. Šiandien pabudau labai *anksti*.

3. Mūsų šeimoje į darbą *anksčiausiai* išeina mama.

E 1. Saulė jau pakilo *aukštai*.

2. Onutė gyvena *aukščiausiai* iš mūsų: 16 aukšte.

3. Tomai, lipk dar truputį *aukščiau*.

F 1. Iki Kauno jau visai *arti*.

2. Norėčiau gyventi *arčiau* miesto centro.

3. *Arčiausiai* iš visų draugų prie manęs gyvena Jolita.

13 pratimas. Raskite poras.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
G	A	C	E	B	H	I	F	D

14 pratimas. Parinkite ir įrašykite tinkamą žodį.

1. Ta mašina *brangesnė* už aną.

2. Aš už savo butą mokėjau *pigiau / brangiau* negu tu; tu mokėjai daug *brangiau / pigiau*.

3. Žiemą diena daug *trumpesnė* už naktį, bet žmonės nedirba *trumpiau*.

4. Kriaušės yra *saldesnės* už obuolius, bet obuolius aš mėgstu *labiau*.

5. Jonas gyvena *toli* nuo centro, Jurga dar *toliau*, o aš *toliausiai*.

6. Vaikai mėgsta valgyti *saldžiai*.

7. Šeštadienį namuose aš dirbau *daug*, tėvas dar *daugiau*, o mama *daugiausia* iš visų.

8. Kas *vyresnis* – močiutė ar senelis?

9. Mūsų šeimoje pati *jauniausia* yra Austėja.

16 pratimas. Sujunkite esamojo ir būtojo kartinio laiko formas.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
I	J	F	H	G	L	C	A	M	K	E	B	D

17 pratimas. Parašykite trūkstamas formas.

<i>Bendratis</i>	<i>Dabar</i>	<i>Vakar</i>	<i>Rytoj</i>
1. eiti	eina	ėjo	eis
2. <i>nešti</i>	<i>neša</i>	<i>nešė</i>	neš
3. <i>daryti</i>	darau	<i>dariau</i>	<i>darysiu</i>
4. <i>važiuoti</i>	<i>važiuoji</i>	važiavai	<i>važiuosi</i>
5. būti	yra	buvo	bus
6. <i>tylėti</i>	<i>tylime</i>	<i>tylėjome</i>	tylėsime
7. <i>mėgti</i>	mėgstate	<i>mėgote</i>	<i>mėgsite</i>
8. <i>miegoti</i>	<i>miegi</i>	<i>miegojai</i>	miegosi
9. valgyti	valgo	valgė	valgys
10. <i>lyti</i>	<i>lyja</i>	lijų	lis
11. <i>klausti</i>	klausiu	<i>klausiau</i>	<i>klausiu</i>
12. <i>klausyti</i>	<i>klausो</i>	<i>klausė</i>	klausys
13. <i>duoti</i>	duodi	<i>davėi</i>	<i>duosi</i>

18 pratimas. Parašykite pagal pavyzdį.

1. Žiemą Lietuvoje visada sninga.	Vakar taip pat <i>snigo</i> .
2. Jie visada <i>važiuoja</i> prie ežero.	Vakar jie važiavo prie ežero.
3. Mes kasdien geriame juodą kavą.	Vakar mes <i>gėrėme</i> juodą kavą.
4. Šiomet žiema <i>yra</i> šalta.	Pernai buvo šalta žiema.
5. Rytais aš visada verdu košę.	Vakar aš <i>viriau</i> košę.
6. Jūs visada ilgai <i>miegate</i> .	Užvakar jūs ilgai miegojote.

20 pratimas. Parašykite, kiek metų šiems žmonėms.

1. *Jurgai yra dveji metai.*
2. *Ingai yra penkiolika metų.*
3. *Mariui yra dvidešimt šešeri metai.*
4. *Kazimierui yra penkiasdešimt aštuoneri metai.*
5. *Daivai yra trisdešimt treji metai.*
6. *Kęstučiui yra vieni / vieneri metai.*

21 pratimas. Parašykite skaičius žodžiais.

Mielas Herbertai!

Štai aš ir vėl, kaip prieš *penkerius* metus, Lietuvoje. Jau *septynias* dienas gyvenu Vilniuje ir esu laiminga, nes sutikau senus draugus, su kuriais anksčiau praleidau daug laiko. Net *trejus* metus jų nemačiau. Kaip greitai bėga laikas! Tiesa, tu nežinai, kad aš čia turiu apie *dešimt* gerų draugų. Dažnai juos prisimindavau namuose, bet bendravome tik laiškais.

Aš tau pasakojau apie Vilniaus senamiestį. Žinai, jau *du* kartus ten buvau – man labai patinka pasivaikščioti ten.

Taip pat Lietuvoje labai graži gamta. Labai noriu nuvažiuoti ant aukščiausio Lietuvos kalno – Aukštojo. Juokinga – aukščiausias kalnas, o nėra nė *trijų šimtų* metrų. Bet kaip ten gražu! Kaip ir prie ežerų, kurių Lietuvoje daugiau kaip *trys tūkstančiai*. Tik ten aš tikrai puikiai pailsiu. Iki!

Juta

24 pratimas. Pažiūrėkite į paveikslukus. Surašykite, kuris sakinyss apie kurį paveiksluką.

A: 1, 4, 5, 8, 10.

B: 2, 3, 6, 7, 9.

25 pratimas. Pažiūrėkite į paveikslukus ir raskite sakinių pabaigas.

1. Kai jam buvo 10 metų, ...: A, E, H, J.
2. Kai jam buvo 20 metų, ...: C, F, G, L.
3. Kai jam buvo 40 metų, ...: B, D, I, K.

26 pratimas. Pažiūrėkite į paveikslėlius, perskaitykite sakinius. Pažymėkite, kuris sakinys apie kurį paveikslėlį. Galimi keli variantai.

- A Kūdikystėje Valdas buvo labai geras vaikas. – 1
- B Po universiteto jis vedė. – 6
- C Valdas buvo geras studentas. – 4
- D Senatvėje Valdas sunkiai sirgo. – 9
- E Monika buvo laiminga, ji ištekėjo už Valdo. – 6
- F Valdas mirė, kai jam buvo 99 metai. – 10
- G Vaikystėje Valdas buvo labai energingas. – 2
- H Jis mylėjo savo kurso draugę Moniką. – 5
- I Kai po vestuvių praėjo metai, gimė sūnus. – 7
- J Jaunystėje Valdas buvo simpatiškas vaikinąs, jis patiko merginoms. – 4
- K Mokyklą jis lankė nenoriai. – 3
- L Valdas nespėjo pamatyti, kaip greitai bėga laikas, ir jo sūnus jau vedė, o Valdui su žmona reikėjo padėti auginti anūkus. – 8
- M Paauglystėje Valdas visada turėjo savo nuomonę. – 3
- N Kai Valdas gimė, jis buvo visos šeimos džiaugsmas. – 1

28 pratimas. Pažiūrėkite į paveiksluką. Klausydami teksto parašykite, kiek kiekvienam iš šių žmonių metų.

Àš esu Dalià. Mán penkeri mėtai. Àš dár neinù į mokýklà, ò mào pùsbrolis Mýkolas – jaũ mokinýs. Jám septyneri. Nòrs mės geri draugaĩ, bèt karťais pýkстамės. Mýkolas panašùs į savo tėva, mào dėdė Vilių. Jám jaũ nèt trisdešimt treji mėtai. Iř Mýkolo, iř dėdės plaukaĩ šviēsùs, àkys mėlynos. Tetòs Rũtos, Mýkolo mamòs, plaukaĩ labaĩ juodi, ò àkys taĩnsiai rùdos. Nòrs ji vienmėtė sù dėdė, bèt atròdo daũg jauniaũ. Àš áugu vienà, todėl labaĩ nuobodù. Geraĩ Mýkolui – jis turi mãžà brólį Laurýnà. Jám tik dveji, bèt jis užaũgs. Tada bús gėra žaĩsti. Ò dabaĩ Laurýnà visì peĩ daũg mýli. Senėlis Stasėlis, nòrs jám daugýbė mėtų – nèt šėšiasdešimt vieneri, – eĩna pasiváikšćioti tik sù jauniausiu anũkù. Ò moćiutė Danutė, kuriái peĩkiasdešimt devyneri, daugiausia saldaĩnių iř obuolių peĩka taĩp pat tik Viliui.

Geraĩ, kàd mào mamà Linà labiausiai mýli tik manė iř tėtį Liudà. Senėliai sàko, kàd mào tėvėliai dár labaĩ jauni. Mán taĩp neatródo. Argi jauni: tēc̃iui dvidešimt devyneri, ò māmai dvidešimt aštuoneri? Bèt àš vis tiěk juòs labaĩ mýliu.

1. *Daliai – 5 metai.*
2. *Mykolui – 7 metai.*
3. *Viliui – 33 metai.*
4. *Rũtai – 33 metai, vienmetė su dėde.*
5. *Laurynui – 2 metai.*
6. *Seneliui Staseliui – 61 metai.*
7. *Moćiutei Danutei – 59 metai.*
8. *Liudui – 29 metai.*
9. *Linai – 28 metai.*

29 pratimas. Paklauskite eilėraščio ir įrašykite žodžius, kurių trūksta.

Martynas Vainilaitis

JUOKŲ MAIŠELIS

Vaikštinėjo (1) *vienas* Chà.

Susitiko (2) *añtrq* Chà.

Į namùs (3) *jĩ* pavadino,

(4) *Priẽ* stalėlio pasodino.

– (5) *Liũdna*, Chà?

– Liũdnóka, Chà.

Trúksta mùdviem (6) *trẽchio* Chà.

Jéi ateitų (7) *trẽcias* Chà –

Suskambétų chà, chà, chà.

Į duris pabėldė (8) *svẽcias*.

– Kàs (9) *teñ*?

– Chà – bičiùlis (10) *trẽcias*.

Svėčiui (11) *dũrys* atsidarė.

– Pràšom, – Chà iř Chà (12) *jám* tārė.

– Pràšom, Chà.

– Sėskis, Chà.

Bè tavęs, bičiùli Chà,

Neskambėjo chà, chà, chà.

30 pratimas. Paklauskite ir pasakykite pagal pavyzdį.

Brólis iř tévas yrà aukštì, *bèt brólis aukštėsnis už tévq.*

Jõnas iř Výtas yrà malõnūs, *bèt brólis aukštėsnis už tévq.*

Jõnas iř Výtas yrà malõnūs, *bèt Jõnas yrà malonėsnis už Výtq.*

Viktòrija iř Onà yrà šviesiõs, *bèt Viktòrija yrà šviesėsnė už Ònq.*

Marýtė iř Linà yrà rimtos, *bèt Marýtė yrà rimtėsnė už Linq.*

Šuõ iř kãtinas yrà piktì, *bèt šuõ yrà piktėsnis už kãtinq.*

Váršuva iř Vilnius yrà dideli miėstai, *bèt Váršuva yrà didėsnė už Vilniq.*

Tãkas iř kėlias yrà siaurì, *bèt tãkas yrà siaurėsnis už kėliq.*

Sijõnas iř suknėlė yrà trumpì, *bèt sijõnas yrà trumpėsnis už suknėlę.*

31 pratimas. Paklauskite ir pasakykite pagal pavyzdį.

Póvilas iř Vilius dirba greitai, *bèt Póvilas dirba greičiaũ.*

Láima iř Rità rãšo gražiaĩ, *bèt Láima rãšo gražiaũ.*

Anà iř Tõmas lietuviškai kalba geraĩ, *bèt Anà kalba geriaũ.*

Jolánta iř Viktoras važiuoja lėtaĩ, *bèt Jolánta važiuoja lėčiaũ.*

Brólis iř sesuõ gyvėna turtĩngai, *bèt brólis gyvėna turtĩngiaũ.*

Zigmas iř Inà kalba gařsiai, *bèt Zigmas kalba garsiaũ.*

Mergáitės iř berniũkai skaĩto mielaĩ, *bèt mergáitės skaĩto mieliaũ.*

Močiutė iř mamà vėrda skaniaĩ, *bèt močiutė vėrda skaniaũ.*

32 pratimas. Paklauskite ir įrašykite raides, kurių trūksta.

tetà, sūnėnas, akis, pusseserė, liežūvis, dantis, vaikinās, senātvė, dukterėčia, vestūvės, dėdė, pėdā, blakstienos, nosis, mōteris, senėlis, merginā, gyvėnti

33 pratimas. Paklauskite ir pažymėkite, kuriuose sakiniuose girdite šiuos žodžius.

A	B	C
1. Māno dėdė labai sėnas.	1. Jaunimas susiriņks mokỹklos sālėje.	1. Kās teņ priė lāngo sėdi?
2. Senėlis gyvėna káime.	2. Brōlis jaunėsnis negù sēsė.	2. Tado dėdė gyvėna ūžmiestyje.
3. Tās nāmas senėsnis neį šitas.	3. Jauni žmōnės mėgsta keliāuti.	3. Kuņ diņgo māno kėdė?
4. Gatvė eina keįstas sėnis.	4. Tās jaunuōlis labai protingas.	4. Susipažink, čiā māno tėtė.

A	B	C
1. Senis – 4	1. Jauni – 3	1. Tėtė – 4
2. Senas – 1	2. Jaunuolis – 4	2. Kėdė – 3
3. Senelis – 2	3. Jaunimas – 1	3. Dėdė – 2
4. Senesnis – 3	4. Jaunesnis – 2	4. Sėdi – 1

34 pratimas. Paklauskite ir pabraukite kirčiuotus skiemenis.

pusseserė, senėlis, tėtė, dėdė, pusbrolis, anūkas, prósenelis, rankā, kója, nūgara, ausis, burnā, plaukaĩ, širdis, aņtakis, blakstienos, gyvėnti, áugti, ištekėti, nevėdės, studijuoti, draugauti, pasiváikščioti